

Oponentský posudok k vymenúvaciemu konaniu na autorskú, publikačnú tvorbu a pedagogickú činnosť Ing. doc. Tibora Uhrína ArtD.

Pracovisko inauguranta: FU TU Košice Letná 9

Oponent: prof. akad. soch. Peter Paliatka

Pracovisko oponenta: FA STU v Bratislave Námestie slobody 19 Bratislava

Tibora Uhrína som mal možnosť osobne spoznať v roku 2000 počas návštevy svojej alma mater ako úspešného autora detskej stavebnice Gringo. Tibor Uhrín je absolventom Slovenskej technickej univerzity v Bratislave na ktorej vyštudoval oddelenie Priemyselného dizajnu. Nemôžem začať písať tento posudok iným spôsobom ako jeho počiatočným míľnikom - stavebnicou Gringo. Stavebnici bola udelená cena Slovenským dizajn centrom v roku 1993 za Dobrý dizajn. Nebudem zveličovať, ale odborná dizajnérska obec v tom období s nadšením sledovala príbeh pôvabnej stavebnice. Tibor Uhrín sa uviedol na slovenskej dizajnérskej scéne s dielom, ktoré malo všetky atribúty priemyselného dizajnu, stavebnice prešla niekoľkými inováciami čím sa charakter industriálneho produktu stále viac umocňoval a dovoľm si konštatovať, že postupne zo stavebnice sa stala ikona vo svojej kategórii. Príbeh stavebnice nebol jednoduchý ale autora povzbudzoval k ďalším autorským výstupom, boli to už skôr solitéry s ambíciou uchádzať sa o podobný osud Gringa, ale tie začali žiť svoj odlišný príbeh. Ich dizajn naberal viac na poetičnosti, ktorá sa veľmi ťažko kóduje do industriálneho produktu, postupne preberali výraznejšie prvky remeselnej náročnosti a jedinečnosti. Autor akoby uzavrel tému hračky a hľadá nový priestor v ktorom chce uplatniť tvorivý potencionál. Siahla po téme nábytku a drobných úžitkových predmetov ako sú misy, dózy, darčkové predmety s presahom smerujúcim až k objektu. Začína pracovať aj s inými materiálmi ako je drevo ku ktorému má neuveriteľnú úctu. Chápe ho v rovine tradičného remesla aj keď dnešná moderná veda a technológia postupne zbavujú drevo aury jedinečnosti. Tibor Uhrín k drevu pristupuje s úctou a rešpektom, drevo si v dlhej histórii ľudskej činnosti svojou vzdorovitosťou vynútilo rešpekt, nad ktorou Tibor Uhrín sa snaží držať ochrannú ruku a nechce dopustiť zmenu tohto statusu. To neznamená, že svoj výtvarný názor neaktualizuje a že si nevedomuje osud dreva a remesla v novej industriálnej ére. Drevo s väzbou na remeslo je v autorovej tvorbe kľúčové, remeslo a materiál vníma ako tvorivý proces a skvelú platformu pre svoju profesionálnu existenciu. V jeho autorskej DNA stále pociťujem jemné balansovanie na hrane, ktorá vytyčuje hranicu medzi tradičným remeslom a industriálnou výrobou. Ako by sa snažil upozorniť na nevyužitý potencionál tradičného remesla, ktorý nechápe ako muzeálne oprašovanie ale ako unikátny inšpiračný zdroj. V poslednom období badať v tvorbe Tibora Uhrína návrat k formálnej čistote, jednoznačnej technológii a snahe dostať svoj navrhnutý produkt do pozície sériovo vyrobiteľného výrobku. Misy Fosílie, stôl Jednopošník, darčková krabička Púčik a Klíčky, fajky, Vychýlené dózy, svietniky Nostalgia, Zvírené misy, stojany na fotografie Motýlik sú produkty s ambíciou uchádzať sa o svojho užívateľa v kontexte širšieho záujmu. Autor spomenuté produkty navrhol pre CNC technológie, ktoré pri vhodnom naprogramovaní a nastavení optimálneho nástroja dokážu zvládnuť požadovanú sériovosť bez straty zážitku s kvalitného remesla. Autorova tvorba je ukážkou komornosti, ktorá nám dáva možnosť dizajn vnímať ako poéziu, citlivé správanie k materiálu a k tvaru je synonymom značky Made in Uhrín. Svojou tvorbou si vybudoval poprednú a zaslúženú pozíciu v slovenskom dizajne a je uznávaným odborníkom v oblasti tradičných remesiel.

Tibora Uhrína poznám aj v rovine píšuceho dizajnéra, má za sebou tri desiatky odborných článkov je spoluautorom niekoľkých kapitol v knižných publikáciách. Publikovať a byť tvorivo aktívny v dizajne je skôr výnimka ako pravidlo v komunitě dizajnérov. Jeho články sú zamerané na výskum tradičných remesiel a hodnotenie výtvarníckych podujatí ktoré absolvoval v zahraničí alebo sú reakciou na aktuálne dianie na domácej dizajnerskej scéne. Pohľad praktika na problematiku dizajnu a tradičných remesiel je vzácnym príspevkom pre slovenskú odbornú publicistiku. Je autorom 257 str. knižnej publikácie Drevo dizajn a tradícia v ktorej zhrnul svoje celoživotné skúsenosti z osobnej tvorby a výsledky niekoľko ročného výskumu z technológií, remesla a dizajnu viažuceho sa na drevo. Musím pripomenúť jeho bezprostrednú previazanosť s kultúrnou inštitúciou ÚĽUV a na vzájomne obohacujúcu symbiózu tvorca vs. Inštitúcia.

Tibor Uhrín okrem poprednej pozícií v slovenskom dizajne má za sebou aj úspešnú pedagogickú činnosť na FU TU v Košiciach. Tematicky svoj ateliér vedie v identickej línii svojho výtvarného názoru, ateliér postavený na kvalitnom výtvarnom programe sa stal pre študentov mimoriadne príťažlivý. Na svojich študentov je náročný ale spravodlivý, čo priťahuje ambiciózných a výtvarne zdatných. Po 14 ročnej pedagogickej praxi je možné konštatovať, že Tibor Uhrín vytvoril kvalitnú dizajnersku školu porovnateľnú na medzinárodnej úrovni. Väzba na vysokú školu prináša aj celý rad povinností ako sú hodnotiace komisie, expertízy, členstvá v radách, ochrana svojho autorstva, ale aj školského diela, spolupráca s praxou a podobne, ktoré sú chápané ako povinná jazda alebo samozrejmosť. Zo svojej pedagogickej skúsenosti môžem potvrdiť, že táto oblasť činností mimoriadne pohlcuje vymedzený čas na pedagogiku, tvorbu ale aj osobný čas. Portfólio Tibora Uhrína je nadštandardne naplnené obdobnými aktivitami. Možno mi unikla niektorá inauguračtová aktivita ale podstata dnešného dňa spočíva v komplexnosti Uhrínovej osobnosti.

Inauguračnej komisii a Umeleckej rade po úspešnej obhajobe odporúčam udeliť Tiborovi Uhrínovi titul profesor v odbore Dizajn 2.2.6 a predložiť inauguračný spis akreditačnej komisii k menovaniu profesora prezidentom Slovenskej republiky.

V Bratislave dňa 15.2.2016

prof. akad. soch. Peter Paliatka